

BESZÁMOLÓ

a lakóhelyi környezet állapotáról

Tisztelt Képviselőtestület!

A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. tv. 51. § (3) bek. alapján jelen előterjesztésben kívánom ismertetni városunk környezeti állapotának helyzetét.

1.) A levegőminőség állapota

Településünk rendezési tervének környezetvédelmi fejezete is tartalmazza a levegőminőség állapotát. Kiegészítésként ismertetem áttekintés céljából városunk légszennyezettségi helyzetét:

A környezeti levegő minősége

A légszennyezettségi agglomerációk és zónák kijelöléséről szóló 4/2002. (X. 7.) KvVM rendelet Berhidát a (Veszprém – Székesfehérvár tengelybe tartozó településként) a 4. zónába sorolta. A kapcsolódó rendeletek értelmében a 4. zónához tartozó településeken az alábbi emissziós koncentráció értékek jellemzők:

- Szilárd részecske 30-40 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (egészségügyi határérték: 40 $\mu\text{g}/\text{m}^3$)
- SO₂ 50 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ alatt
- NO_x (mint NO₂) 40-50 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (egészségügyi határérték: 40 $\mu\text{g}/\text{m}^3$)
- CO 2,5 mg/m^3 alatt
- Benzol 2 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ alatt.

A településen mintavevő hely található Peremartongyártelep, Ibolya u. 2. alatt. A mintavevő helyen a SO₂, NO₂ és ülepedő por koncentrációját mérik. A várpalotai mérőállomáson pedig folyamatos mérés történik.

Az országos program keretében az ipari katasztrófával veszélyeztetett településeken a Mol-ARI rendszer keretében kiépítésre került beszéd sugárzására is alkalmas 10 darab sziréna és 2 darab automata mérőállomás (1 Berhidán, 1 Peremartongyártelepen). A rendszer központilag vezérelt és az Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság üzemelteti. Minden hónap első hétfőjén a rendszer ellenőrzése céljából sziréna próba történik. A rendszer 2011. május hónapban tartott katasztrófavédelmi gyakorlat keretén belül kipróbálásra került.

Légszennyező források

A levegő minőségét leginkább az átmenő közúti forgalom befolyásolja. A település a Veszprém-Szabadbattyán, Várpalota-Lepsény útvonalak találkozásánál fekszik, a rajta átmenő forgalom igen nagy. A járművek többnyire a berhidai homokbányából kitermelt homokot, illetve a környező vegyi és más ipari üzemek nyersanyagait és késztermékeit

szállítják, valamint a környező útépítésekhez a vilonyai murvabányából nagy mennyiségű murvaszállítás folyik. A szállítás üteme nem csökken, mivel újabb útépítések várhatók.

A közlekedésből eredő NO_x koncentráció:

- a 7202 sz. út (Veszprém-Szabadbattyán) esetében az út padkától számított 2,6 m-en belül,
- a 7207 sz. út (Várpalota-Lepsény) esetében az út padkától 2,5 m-en belül éri el az egészségügyi határértéket.

A közúti közlekedésen kívül az ipari övezetben működő üzemek kibocsátása jelentős. A településen a következő adatok jellemzők:

- Bejelentett pontforrások száma a településen: 29 db,
- Üzemelő pontforrások száma a településen: 22 db,

Az elmúlt évben nem került légszennyezési bírság kiszabásra.

Fentiekén kívül fokozottan ügyelni kell a homokbánya működése során a levegőbe jutó porszennyezés mérséklésére (pl. ponyvával letakart teherautón történő szállítás).

A felsorolt szennyező hatások (közlekedés, környező iparterületek kibocsátása) ellenére a város levegőjének minősége jó, az egyes komponensek koncentrációja határérték alatti. Problémát a környező iparterületekről időnként érkező bűzhatás okoz.

A szélsőséges időjárás következménye, hogy a magas szállópor koncentráció miatt az elmúlt évben Várpalota és Kistérsége területén többször is szmogriadót kellett elrendelni.

A téli időszakban a lakóterületen átmeneti romlás tapasztalható, mert sok háztartásban visszatértek a gáz drágulása miatt a hagyományos fűtési módra, elégetve a háztartási hulladék egy részét is. A többi évszakban javult a levegőminőség állapota, mivel a nyílttéri égetést rendelet tiltja, továbbá a belterület közelében tilos a tarlóégetés.

A Növényvédelmi Szakszolgálat tájékoztatása szerint lakóingatlanokon csak a fertőzött vadgesztenye levél és a tűzelhalásos gyümölcsfaágak égethetők el.

Remélhetőleg csökken a tavaszi és őszi égetések száma, mivel a hulladékudvar mellett kijelölt területre a lakosság ingyen elhelyezheti a fanyesedéket és lombhulladékot.

Az iparterületen működő gazdasági egységek légtéri kibocsátásának vizsgálatát a Környezetvédelmi Felügyelőség végzi.

2.) A vízminőség állapota

Berhida a fokozottan érzékeny vízbázist üzemeltető települések közé, a B1/1 kategóriába tartozik.

A lakosság megfelelő minőségű ivóvízellátása a település közigazgatási területén megoldott.

A vízellátásban fennakadás nem volt, ivóvíz-korlátozást nem kellett bevezetni.

Sajnos Peremartongyártelepen a gyárterületen üzemelő kutak vízminősége tovább romlott. Már csak egy kút üzemel, így egyre nagyobb veszélybe kerül az iparterület vízellátása. Peremartongyártelep lakótelep ivóvízhálózata a berhidai ivóvízhálózattal össze lett kapcsolva. Azóta a lakosság jó minőségű ivóvizet kap. Az iparterületen lévő vízbázis (kutak, vízhálózat, víztorony) tulajdonosa a Bakonykarszt Rt. Továbbra is a kutak területén van még a Peremartoni Vegyipari Vállalat felszámolása következtében visszamaradt több ezer köbméter

különböző vegyi anyagokkal szennyezett talajfelszín, amely az állami kármentesítési program keretében lesz felszámolva. A kármentesítés I. ütemének munkái ebben az évben megkezdődnek.

A településen szolgáltatott ivóvíz minősége az elmúlt időszakban nem változott. A mérési eredmények alapján a vízminőség a víz keménységét leszámítva jó minőségű.

Belterületi vízrendezés, csapadékvizek

A település a Veszprémi-Séd vízfolyás vízgyűjtő területén van. A vízfolyás kezelője a KDT Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság. A vízfolyás a csapadékvizek befogadója is egyben.

Jó hír, hogy az elmúlt évben megkezdődött a Séd-patakban lerakódott ipari szennyeződés eltávolítása, valamint a patak mederkostrása.

Ebben az évben folytatódik a patakpart Királyszentistvántól – Ősi-ig terjedő szakaszának tereprendezése, fásítása, mederburkolása a hidak mellett.

A település nagyobb hányada a vízfolyás bal partján helyezkedik el, a felszín csaknem egyenletes esést mutat a vízfolyás felé. A patak irányára merőlegesen haladó főutak képezik a csapadék elvezető rendszer gerincét, ezek mellett épültek ki a főgyűjtő árkok, melyek 4 ponton torkollnak a Veszprémi-Sédbe.

A csapadékvíz elvezető rendszer állapota változó. A központi területeken a csatornák zártak vagy burkolt medrűek, ezek nagy része a közelmúltban épült ki, műszaki állapotuk megfelelő. A rendszer további részein nyílt földmedrű árkok vannak. Ezek műszaki állapota, kiépítettsége, valamint fenntartottsága nem kielégítő. A kapubejárók alatti áttereszek fenékszintje és keresztmetszete több esetben kifogásolható.

A meglévő belterületi vízrendezési tanulmányterv alapján tovább kell folytatni a csapadékvíz elvezető árkok kiépítését. Ez a közfoglalkoztatás keretében is ütemezhető. A belvízveszély elkerülése érdekében megkezdődött a Cinca-patak medertisztítási munkája.

3.) Szennyvíztisztítás

A város területén a kommunális szennyvíz-tisztítás megoldott.

Papkeszi mellett Csajág és Küngös települések szennyvize is a berhidai szennyvíztisztítóba kerül.

A Kiskovácsi utcai szennyvíz szag az üzemeltető időszakosan előforduló műszaki problémái miatt fordult elő. Az elmúlt évben a rendszer üzembiztossá tétele nagyrészt megoldódott, de még időnként előfordul üzemzavar.

4.) Hulladékkezelés és hulladékgazdálkodás

Települési hulladékok, köztisztaság

A hulladékokat keletkezésük helye, illetve összetételük alapján több csoportba sorolhatjuk.

A települési szilárd hulladék begyűjtését a Vertikál Rt. végzi. A településről a lakossági hulladékot a kihelyezett szabványosított gyűjtő-edényekből hetente szállítják el. A közszolgáltatás a település lakott területein teljes. Az összegyűjtött nem veszélyes települési szilárd hulladékot a polgári hulladéklerakóban helyezik el.

A begyűjtött hulladékok nagyobb része a rendszeres begyűjtésből származik, de jelentős mennyiségek kerültek összegyűjtésre konténerekben is.

Berhida város területén a Vertikál Rt. kezelésében működik hulladékudvar (042/14 hrsz.-ú terület). A hulladékudvarban jelenleg csak szelektíven gyűjtött csomagolási hulladékok átvétele folyik, 2009-től már a zöldhulladék is befogadásra kerül.

A korábbi települési hulladéklerakó rekultiválása része a társulási pályázatnak, amelyet az elmúlt évben kedvezően bíráltak el, és a terület rekultivációja megtörtént.

Termelési és veszélyes hulladékok

A településen működő vállalkozások közül 19 rendelkezik az előírt telephelyengedéllyel.

A telepengedélyezési eljárás hatáskörileg nem helyben történik.

Az elmúlt évben több bejelentés érkezett az iparterületen működő Kft. ellen bűzös tevékenység végzése miatt. Az átfogó ellenőrzést követően a Kft. a szabálytalan tevékenységet megszüntette.

Az állati tetemek elhelyezése a 042/15 hrsz.-ú (volt „huszárbánya”) területén gyűjtőkonténerekben lehetséges. Sajnos a konténereket és a kerítést rendszeresen megrongálják.

Fentiek alapján a településen a hulladékok begyűjtése, szállítása megoldott. Az elhagyott hulladékok felszámolása a tulajdonos, közterületen az Önkormányzat feladata.

További nagy gondot jelent a belterületen a lomiból felhalmozott hulladékok elhelyezése.

Az érintett területek kamerás megfigyelésének bővítésével az állati és kommunális hulladék illegális elhelyezését lehetne csökkenteni, ezzel az önkormányzati ráfordítás is csökkenhetne.

A 2011. évben a Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség az iparterületen működő vállalkozások közül egy Kft-vel szemben szabott ki 1.495.000 Ft veszélyes hulladék-kezelési bírságot.

5.) Zajterhelés

A település zajterhelését leginkább a városon átmenő közúti forgalom zaja okozza. Az alábbiakban bemutatjuk a közúti közlekedésből eredő az adott út és időszakaszokhoz tartozó referencia egyenértékű. A hangnyomásszinteket (továbbiakban zajterhelés) az alábbi táblázat tartalmazza.

Útszakasz	Beépítés jellege	Nappali zajterhelés, dB	Határérték nappal, dB	Éjszakai zajterhelés, dB	Határérték éjjel, dB
-----------	------------------	-------------------------	-----------------------	--------------------------	----------------------

7202	laza kertvárosias	63,23	60,0	56,07	50,0
7207	laza kertvárosias	65,25	60,0	58,41	50,0

A zajterhelés várható mértéke szinte minden esetben meghaladja a határértéket. Zajvédelmi létesítmény tervezése ezért minden építési tevékenységnél szükséges. A megengedett zajérték csak a forgalom csökkentésével lenne betartható.

Nagyobb gondot kell fordítani a város belterületén található főközlekedési utak javítására (kátyúzás, csatornafedlapok szintre emelése), mivel ezzel is csökkenthető a zajhatás.

Gondot okoz ennek végrehajtása, ugyanis a fő közlekedési utak (7202 sz. út Veszprém-Szabadbattyán 7207 sz. út Várpalota-Lepsény) nem önkormányzati tulajdonban vannak.

Összességében a környezeti állapot értékelése alapján megállapítható, hogy településünk a közepesen szennyezett területek közé sorolható. Lakókörnyezetünk szépítését, jobbá tételét az önkormányzat csak a településen élők és a civil szervezetek aktív közreműködésével tudja megvalósítani.

Berhida, 2012. február 28.

Müller József
műszaki és környezetvédelmi ügyintéző